

İKV BİLGİ NOTU

OYUNCAK GÜVENLİĞİ TÜZÜĞÜ

Ahmet Emre Usta, İKV Uzman Yardımcısı

Avrupa Komisyonu, 28 Temmuz 2023 tarihinde, çocukların oyuncaklardaki potansiyel risklerden korunmasını güçlendirmek için Tek Pazar'da oyuncaklara ilişkin kuralları revize eden yeni bir Oyuncak Güvenliği Tüzüğü önerdi.

Hâlihazırda AB içerisinde dolaşımda olan oyuncakların güvenliği 2009/48/EC sayılı Oyuncak Güvenliği Yönergesi ile sağlanıyor. Yönerge menşesine bakılmaksızın Tek Pazar'da dolaşıma girecek oyuncakların karşılımları gereken güvenlik koşullarını ortaya koyuyor. Her ne kadar Tek Pazar'da dolaşımda olan oyuncaklar dünyanın en güvenli oyuncakları kabul edilse de AB, yeni Tüzük taslağı ile özellikle zararlı kimyasallara karşı bu korumayı genişletmeyi, internet üzerinden alınabilen çok sayıda güvensiz oyuncakların satışını engellemeyi ve AB'de üretilen ve ithal edilenler oyuncaklar arasında eşit bir rekabet ortamının yaratılmasını amaçlıyor.¹

Yürürlükte olan 2009/48/EC sayılı Yönerge ile kansorejen, mutasyona sebep olan ya da üreme için toksik etkili maddelerin kullanımı yasaklansa da mevcut düzenleme endokrin bozucular, solunum yolu hassaslaştırıcıları ve belirli bir organ için toksik olan maddeleri kapsamıyor.² Yapılan değerlendirmeler oyuncakların özellikle internet üzerinden satışının denetlenmesinde de mevcut düzenlemelerin yetersiz kaldığını gösteriyor. Komisyon tarafından hazırlanan oyuncak güvenliğine ilişkin yeni Tüzük taslağı tüm bu eksiklerin giderilmesinin yanında tüm oyuncakların yeni kurallara uygun bir şekilde üretildiği ve detaylı bilgilerin yer aldığı bir dijital ürün pasaportuna sahip olmasını gerekli kılıyor. Bu doğrultuda ithalatçıların dijital ürün pasaportunu AB gümrüklerine ibraz etmeleri gerekecek. Ayrıca ilgili pasaport, internet üzerinden satılanlar da dâhil olmak üzere AB standartlarına uymayan oyuncakların Tek Pazar'a girmesini önlemek amacıyla kontrol edilecek. Dijital ürün pasaportlarının üreticiler tarafından oluşturulması bekleniyor.³

Yeni düzenleme ile ulusal makamlar oyuncaklar üzerinde piyasa gözetim kontrollerini gerçekleştirmeye devam edecekler; ancak, Komisyon sorunlu gördüğü oyuncakların piyasadan kaldırılmasını talep etme yetkisine sahip olacak.⁴

¹ European Commission, Commission Steps up Protection of Children from Unsafe Toys, 28.07.2023, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_4010

² European Commission, Annexes to the Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the Safety of Toys and Repealing Directive 2009/48/EC, 28.07.2023, https://single-market-economy.ec.europa.eu/system/files/2023-07/COM_2023_462_1_EN_annexe_proposition_part1_v5.pdf

³ European Commission, Questions and answers: Commission proposal on Toy Safety, 28.07.2023, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_23_4011

⁴ A.g.e.

Çocukların sağlıklı gelişimi ve büyümesi için son derece önemli olan oyuncaklar AB ekonomisinde de ağırlıklı bir yere sahip. Yaklaşık 50.000 kişinin istihdam edildiği AB'deki oyuncak sektörünün toplam üretiminin ederi 5,8 milyar avro. AB içerisinde oyuncak üreten şirketlerin %99'u küçük ve orta boy işletmeler. Küresel ölçekte bakıldığında ise dünyadaki oyuncak ihracatının %86'sının Çin tarafından gerçekleştirildiği, onu % 4,6 ile AB'nin izlediği görülüyor. AB Çin'e 50 milyon avro, ABD'ye 280 milyon avro değerinde oyuncak ihraç ediyor. Görüldüğü üzere oyuncak güvenliği AB için sadece vatandaşların sağlığı, güvenliği ve korunması değil aynı zamanda ekonomik açıdan da oldukça önemli. Nitekim AB'nin yeni Tüzük önerisi dünyanın en büyüklerinden biri olan AB oyuncak pazarında faaliyet gösteren ya da göstermek isteyen işletmeleri ve gümrük birliği içerisinde olduğu Türkiye'yi de yakından ilgilendiriyor.